

Bruxelles, 1 octombrie 2018
(OR. en)

10756/3/18
REV 3

JAI 728	DATAPROTECT 151
FREMP 117	DIGIT 148
DROIPEN 100	EDUC 287
COHOM 92	EMCO 3
ANTIDISCRIM 14	EMPL 378
ASILE 51	GENDER 24
ASIM 93	JEUN 86
COPEN 246	JUSTCIV 183
COSI 172	MIGR 107
COTER 99	SOC 471
CT 126	VISA 181
DAPIX 227	

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	10756/2/18 REV 2
Subiect:	Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale în 2017

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor propunerea de compromis a Președinției privind proiectul de concluzii ale Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale în 2017, în care se regăsesc contribuțiile delegațiilor. Concluziile vor fi analizate de Grupul de lucru pentru drepturi fundamentale, drepturile cetățenilor și libera circulație a persoanelor (FREMP) la 19 septembrie 2018.

**CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND APLICAREA CARTEI DREPTURILOR
FUNDAMENTALE ÎN 2017****I. INTRODUCERE**

1. Consiliul declară că Uniunea Europeană este o „uniune a valorilor”, astfel cum este consfințit la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care se întemeiază pe respectarea demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Respectul pentru drepturile fundamentale este crucial pentru a putea garanta că UE este un spațiu în care oamenii pot prospera, se pot bucura de drepturile și de libertățile ce le revin și pot trăi fără a fi supuși discriminărilor. În consecință, atunci când pun în aplicare legislația UE, Uniunea și statele membre ar trebui să respecte carta în tot ceea ce întreprind și în toate domeniile de politici ale UE.
2. În acest context, Consiliul salută Raportul pe 2017 al Comisiei privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE¹ (denumită în continuare „carta”), precum și Raportul pe 2018 privind drepturile fundamentale² al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „agenția”).

¹ Documentul ST 9542/18.

² Documentul ST 9557/18.

3. Consiliul reamintește că, potrivit articolului 51 din cartă, dispozițiile acesteia se adresează tuturor instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor UE, precum și statelor membre, atunci când acestea pun în aplicare dreptul Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității. Consiliul lansează un apel tuturor acestor actori să aplice carta și să promoveze utilizarea acesteia la diferite niveluri. Consiliul invită statele membre să crească gradul de informare, mai ales al cetățenilor europeni, al publicului larg și al funcționarilor autorităților naționale, cu privire la drepturile conținute în cartă, inclusiv cu privire la jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), precum și să se asigure că profesioniștii din domeniul juridic de la nivel național, inclusiv judecătorii, beneficiază de module de formare specializată.
4. În acest context, Consiliul consideră binevenite conferințele organizate de președințiile Consiliului pe marginea cartei și așteaptă cu nerăbdare conferința iminentă intitulată „«Existența națională» a Cartei drepturilor fundamentale a UE. Modalități de îmbunătățire a gradului de informare, a formării judiciare și a punerii în aplicare”, programată pentru 23-24 octombrie 2018. Conferința va lua în discuție diversele instrumente pentru o mai bună punere în aplicare și pentru creșterea gradului de informare cu privire la drepturile conținute în cartă. Ea va oferi totodată agenției ocazia de a-și prezenta viitorul manual, care oferă consiliere cu privire la aplicabilitatea cartei.
5. Consiliul anticipează cu plăcere aniversarea, în 2019, a zece ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, când carta a căpătat un caracter juridic obligatoriu. Aniversarea va oferi un prilej de analiză a experiențelor acumulate până în prezent și de explorare a unor modalități suplimentare de a se garanta utilizarea cartei la întregul său potențial.
6. Consiliul subliniază rolul jucat de CJUE sub aspectul interpretării și punerii în aplicare a cartei în UE și, prin jurisprudența sa, sub cel al îndrumării suplimentare oferite judecătorilor și instanțelor naționale cu privire la aplicarea cartei. Prin contribuția Curții, carta devine o realitate pentru oameni în viața lor de zi cu zi.

7. Consiliul recunoaște rolul esențial jucat de agenție, astfel cum este stipulat în regulamentul său de instituire, sub aspectul strângerii și diseminării de informații relevante, obiective, fiabile și comparabile și sub cel al furnizării de asistență și de consiliere de specialitate bazate pe date concrete privind problemele de pe teren legate de drepturile fundamentale, promovând astfel o cultură a drepturilor fundamentale pe întreg teritoriul UE. Acest lucru a fost subliniat cu claritate și în a doua evaluare externă independentă realizată de agenție, salută de consiliul de administrație al agenției în decembrie 2017 și prezentată ulterior Consiliului. Consiliul va lua în considerare orice propunere de revizuire a regulamentului de instituire a agenției pe care Comisia ar putea decide să i-o prezinte, ținând cont de evaluarea externă realizată de agenție în 2017 și de recomandările formulate de consiliul de administrație al acesteia pe baza respectivei evaluări.
8. Consiliul salută buna cooperare cu organismele internaționale, în limitele competențelor Uniunii, în special cu Consiliul Europei și cu organismele sale specializate, precum Comisia de la Veneția.

II. RESPECTAREA DEMOCRATIEI ȘI A STATULUI DE DREPT CA O CONDIȚIE PREALABILĂ PENTRU EXERCITAREA NEÎNGRĂDITĂ A DREPTURILOR FUNDAMENTALE

9. Democrația este valoarea centrală pe care o împărtășesc UE și toate statele sale membre. Consiliul așteaptă cu interes colocviul Comisiei din 2018 privind drepturile fundamentale, dedicat importantei teme „Democrația în UE”. Colocviul sosește **tocmai la timp** pentru a oferi o ocazie de a discuta, la cel mai înalt nivel politic și de experți, despre cum se poate revigora participarea democratică în UE și în rândul societății europene, precum și despre identificarea unor posibile metode de încurajare a unei democrații deschise, libere și favorabile incluziunii în UE.

10. În perspectiva viitoarelor alegeri europene din mai 2019, Consiliul subliniază importanța întreprinderii de acțiuni care să sprijine prezentarea la urne și participarea democratică și, totodată, care să contracareze problema crescândă a dezinformării pe scară largă prin mijloace digitale. Consiliul salută acțiunile întreprinse de Comisie în acest context, inclusiv prin comunicarea acesteia intitulată „Combaterea dezinformării online”, care își propune să promoveze o abordare consecventă a acestei probleme complexe din partea statelor membre, și așteaptă cu nerăbdare să observe rezultatele punerii în aplicare a acțiunilor planificate. În plus, Consiliul recunoaște eforturile depuse în acest domeniu de state membre în parte și de Serviciul European de Acțiune Externă, atrăgând atenția că aceste eforturi îi pot ajuta totodată pe partenerii internaționali să abordeze aceste chestiuni și în alte părți ale globului.
11. În cadrul reprezentat de legislația internațională, de cea națională și de cea a UE, Consiliul subliniază rolul crucial ce revine unei societăți civile viguroase în promovarea drepturilor fundamentale **și ale omului**, fapt prin care aceasta contribuie la funcționarea democrațiilor. Consiliul reamintește importanța abținerii de la impunerea oricăror restricții inutile, ilegale sau arbitrare împotriva spațiului societății civile, precum și a îndepărtării acestora dacă există, îndeosebi în ceea ce privește libertatea de asociere, de întrunire pașnică și de exprimare.
12. Consiliul reamintește că statul de drept constituie una dintre valorile fundamentale ale Uniunii și o condiție prealabilă pentru respectarea drepturilor fundamentale.
13. Consiliul reamintește că atât Consiliul, cât și statele membre care se întrunesc în cadrul său și-au asumat angajamentul de a stabili un dialog între toți membrii Consiliului în vederea promovării și salvagărdării statului de drept, în cadrul reprezentat de tratate, și așteaptă cu interes evaluarea în cadrul Consiliului a dialogului pe marginea statului de drept înainte de finele anului 2019.

14. Consiliul subliniază importanța încrederii în instituțiile publice și apreciază faptul că, anul acesta, dialogul anual din Consiliu pe marginea statului de drept va analiza acest subiect. Seminarul organizat de Președinție la 11 iulie 2018 a demonstrat că încrederea este o condiție prealabilă necesară pentru funcționarea adecvată a ramurilor legislative, executive și [...] **judiciară** ale [...] **statului** și a luat în discuție diverse măsuri care ar putea contribui la creșterea sau la recâștigarea încrederii, inclusiv o deschidere și o transparență sporite. Consiliul așteptă cu interes dezbaterile ministeriale din cadrul Consiliului Afaceri Generale.

III. CLĂDIREA UNEI CULTURI A DREPTURILOR FUNDAMENTALE ÎN UE

15. Consiliul salută implicarea Comisiei în eforturile de promovare a apărării drepturilor fundamentale în UE, inclusiv prin organizarea colocviului anual privind drepturile fundamentale.
16. Consiliul scoate în evidență importanța asigurării unei mai mari coerențe și a unei mai bune corelări între drepturile fundamentale interne și politicile externe în materie de drepturi ale omului.
17. Consiliul rămâne angajat față de aderarea UE la Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ECHR), care va consolida valorile comune ale Uniunii, va îmbunătăți eficacitatea dreptului UE și va spori coerența protecției drepturilor fundamentale în Europa. Consiliul invită Comisia să își finalizeze rapid analiza aspectelor juridice semnalate de CJUE în avizul său nr. 2/13, în vederea unei examinări suplimentare de către Consiliu.
18. Cu ocazia aniversării, în 2018, a 70 de ani de la Declarația universală a drepturilor omului, UE confirmă rolul jucat de aceasta drept etalon global pentru apărarea universală și promovarea pe glob a drepturilor omului, precum și pentru clădirea unei culturi a drepturilor fundamentale.

Exercitarea neîngrădită a drepturilor omului de către femei și fete

19. Consiliul salută colocviul Comisiei din 2017 privind drepturile fundamentale, dedicat promovării drepturilor femeilor și a egalității de gen, care a abordat problema emancipării economice, politice și sociale a femeilor, drepturile femeilor în sfera publică și privată, precum și combaterea oricăror forme de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor.
20. În acest context, Consiliul apreciază activitatea Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) și, în special, indicele său pe 2017 al egalității de gen, care măsoară egalitatea dintre femei și bărbați în Uniunea Europeană în perioada 2005-2015, drept măsură amplă de sprijinire a unor politici elaborate pe baza unor informații mai fiabile și de creștere a sensibilizării cu privire la chestiunile legate de egalitatea de gen la nivelul UE și la nivel național.
21. Consiliul subliniază necesitatea promovării și apărării exercitării neîngrădite a drepturilor **omului** de către femei **și fete**, precum și a unei protejări mai bune a tuturor femeilor și fetelor împotriva oricăror forme de violență, indiferent de context.
22. Consiliul evocă deciziile sale privind semnarea³ de către UE a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) și intenția sa, astfel exprimată, de a proceda la încheierea convenției, invitând Comisia să prezinte o analiză a obligațiilor ce vor reveni UE în temeiul acesteia în raport cu instituțiile, organele și agențiile sale, precum și în raport cu personalul său. Consiliul invită acele state membre care nu au făcut încă acest lucru să ratifice Convenția de la Istanbul cât mai repede cu putință.

³ Decizia (UE) 2017/865 a Consiliului și Decizia (UE) 2017/866 a Consiliului din 11 mai 2017, JO L 131/11, 20.5.2017.

Combaterea rasismului și a xenofobiei

23. Rezultatele celei de a doua ediții a sondajului Uniunii Europene privind minoritățile și discriminarea (EU-MIDIS)⁴, precum și rapoartele altor organizații relevante indică tendințe îngrijorătoare în ceea ce privește unele forme de manifestare a urii și a intoleranței, printre care se numără discriminarea, hărțuirea și stabilirea discriminatorie a unor profiluri, larg răspândite.
24. Consiliul salută și sprijină activitatea Grupului UE la nivel înalt pentru combaterea rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță, care a stimulat derularea de discuții, cooperarea, schimburile de bune practici și compilarea unor orientări în privința mai multor domenii esențiale. Acest grup reprezintă o platformă pentru susținerea eforturilor depuse la nivelul UE și la nivel național pentru asigurarea aplicării efective a normelor relevante și a instituirii unor politici eficace în scopul preîntâmpinării și al combaterii infracțiunilor motivate de ură și [...] **a incitării la ură și violentă**, inclusiv a discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online.
25. Consiliul invită statele membre ca plecând de la aceste acțiuni să obțină progrese concrete pe teren în ceea ce privește combaterea rasismului și a xenofobiei, profitând de ocaziile pe care le oferă UE și organismele internaționale în materie de susținere și de asistență operațională, pentru a identifica mai bine lacunele și a îmbunătăți modalitățile de a le elimina.
26. De asemenea, Consiliul invită statele membre să depună eforturi suplimentare pentru ținerea unor evidențe mai precise ale infracțiunilor motivate de ură și pentru a culege și a publica în mod sistematic date fiabile despre infracțiunile motivate de ură în mod regulat, astfel încât autoritățile naționale să poată elabora răspunsuri la nivel juridic și politic eficace și bazate pe date concrete pentru a aborda aceste fenomene. În plus, statele membre sunt încurajate să asigure că diferitele forme ale infracțiunilor motivate de ură sunt interzise în temeiul dreptului lor național și să ia măsuri pentru a preîntâmpina și a combate situațiile care duc la infracțiuni motivate de ură [...] **și la incitare la ură și la violentă**, mai ales prin desfășurarea de anchete, prin urmărirea penală și prin judecarea acestor acte, cu eficacitate, astfel încât să se evite comiterea infracțiunilor în condiții de impunitate.

⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>

27. Evidențiind importanța vitală a libertății de exprimare, Consiliul salută în același timp dialogul voluntar derulat în temeiul Codului de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online și rezultatele pozitive ale exercițiului de monitorizare din 2017, care arată că platformele informatice îndepărtează aproximativ 70 % din conținutul care le-a fost notificat, față de numai 28 % în cadrul exercițiului precedent. Consiliul salută faptul că codul de conduită este pe cale să devină un standard industrial, atrăgând totodată atenția platformelor mai mici.

Promovarea nediscriminării

28. Consiliul salută și sprijină activitatea Grupului UE la nivel înalt privind nediscriminarea, diversitatea și egalitatea și a subgrupului său privind îmbunătățirea culegerii și a utilizării datelor referitoare la egalitate, după caz. Consiliul invită statele membre să participe la acest subgrup și să continue să îmbunătățească calitatea și să intensifice utilizarea datelor referitoare la egalitate în elaborarea politicilor lor. În acest sens, Consiliul așteaptă cu interes noile orientări privind îmbunătățirea culegerii și a utilizării datelor referitoare la egalitate.
29. De asemenea, Consiliul salută discuțiile în curs despre standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității și ia act cu satisfacție de recomandarea Comisiei⁵ adresată statelor membre în legătură cu măsurile pe care le pot aplica pentru a contribui la creșterea eficacității și a independenței organismelor de promovare a egalității.
30. Consiliul subliniază că este necesar să se ia măsuri la nivel național și la nivelul UE pentru a se combate intoleranța, discriminarea și [...] **incitarea la ură și la violență**, inclusiv împotriva grupurilor religioase, în toate statele membre⁶.

⁵ Recomandarea Comisiei 2018/951 din 22 iunie 2018, JO L 167/28 din 4 iulie 2018.

⁶ **O delegație a propus includerea sintagmei „mai ales a creștinilor și a evreilor”.**

Integrarea romilor

31. Consiliul salută discuțiile privind revizuirea la jumătatea perioadei efectuată de Comisie a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020. Aceasta indică apariția primelor semne de progres, mai ales în ceea ce privește asigurarea absolvirii ciclului complet al învățământului obligatoriu de către copii și promovarea educației copiilor preșcolari. Persistă însă obstacole (în domeniul educației și al locuințelor) care continuă să îngreuneze eforturile de transformare a acestor inițiative în ocazii mai numeroase de ocupare a unui loc de muncă. Consiliul îndeamnă statele membre să își continue eforturile de combatere a rasismului și [...] a **incitării la ură și la violență** împotriva romilor și să îmbunătățească integrarea socială și economică a acestora, inclusiv ținând seama de recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european.

Drepturile persoanelor cu handicap

32. **Consiliul își afirmă angajamentul de a promova, de a apăra și de a asigura exercitarea neîngrădită și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor fundamentale de către toate persoanele cu handicap. Consiliul îndeamnă statele membre să își continue eforturile de punere în aplicare a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și să promoveze egalitatea și nediscriminarea, în conformitate cu convenția și cu Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap.**

Drepturile copilului

33. Consiliul își afirmă angajamentul de a [...] **promova** în continuare dreptul fiecărui copil de a-și dezvolta întregul potențial în concordanță cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului [...] și astfel cum se prevede la articolul 24 din cartă.
34. Consiliul salută faptul că miniștrii de externe din UE au adoptat Orientările revizuite ale UE pentru promovarea și protecția drepturilor copilului – Niciun copil lăsat în urmă (2017). Aceste orientări stabilesc strategia generală a UE pentru consolidarea eforturilor menite să asigure că toți copiii, și mai ales cei mai marginalizați și mai **vulnerabili** dintre aceștia, sunt vizați de politicile și de acțiunile UE.

Protecția copiilor migranți

35. Copiii migranți, mai ales minorii neînsoțiți, se află într-o situație de vulnerabilitate deosebită și sunt expuși în permanență riscurilor de violență, de abuz fizic, de exploatare, de abuz sexual și de trafic. În acest sens, Consiliul reamintește concluziile sale din 8 iunie 2017 privind copiii migranți, ulterioare Comunicării Comisiei din 12 aprilie 2017 referitoare la acest subiect⁷.
36. Consiliul salută crearea Rețelei europene a instituțiilor de tutelă, care va facilita cooperarea între autoritățile naționale relevante și schimbul de bune practici.

⁷ Concluziile Consiliului Uniunii Europene și ale reprezentanților guvernelor statelor membre privind protecția copiilor migranți, din 8 iunie 2017, și Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu din 12 aprilie 2017 privind protecția copiilor migranți, COM(2017) 211 final.

Egalitatea pentru persoanele LGBTI⁸

37. Consiliul constată că persoanele LGBTI sunt încă adeseori victime ale discriminării, ale violenței fizice și [...] ale **incitării la ură și la violență** pe întreg teritoriul UE. Prin urmare, Consiliul reamintește concluziile sale din 2016 privind egalitatea pentru persoanele LGBTI⁹ și ia act cu interes de raportul anual pe 2017 referitor la lista acțiunilor de întreprins de către Comisie pentru promovarea egalității pentru persoanele LGBTI, care a fost prezentat la 1 martie 2018, Ziua pentru Discriminare Zero¹⁰.
38. Consiliul remarcă cu satisfacție eforturile depuse de agenție în 2018 pentru a pregăti cel de al doilea sondaj privind LGBTI la nivelul UE¹¹, în scopul îmbunătățirii **volumului de date** [...] și, prin aceasta, al sprijinirii instituțiilor UE și statelor membre la punerea în aplicare a dreptului UE în privința apărării drepturilor fundamentale ale persoanelor LGBTI. Consiliul așteaptă cu interes publicarea următoarelor sondaje ale agenției cu această tematică, astfel încât să se poată identifica tendințe.

O abordare bazată pe drepturi a îmbătrânirii

39. Consiliul înțelege problemele ridicate de fenomenul îmbătrânirii populației în întreaga Europă și reafirmă că este important să se garanteze că drepturile fundamentale ale oamenilor continuă să fie respectate pe toată durata vieții lor, precum și că nevoile specifice ale persoanelor în vârstă sunt recunoscute și respectate. Consiliul apreciază măsurile luate de statele membre în acest domeniu.

⁸ **Eliminare propusă de o delegație**

⁹ Adoptate la 16 iunie 2016 (<https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/06/16/epsco-conclusions-lgbti-equality/>).

¹⁰ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017annualreportonlgbtilistofactions.pdf>

¹¹ <http://fra.europa.eu/en/project/2018/eu-lgbti-survey-ii>

40. Consiliul salută eforturile depuse de agenție în raportul său pe 2018 privind drepturile fundamentale pentru a analiza fenomenul îmbătrânirii prin prisma drepturilor și ia act de opinia agenției, potrivit căreia instituțiile UE și statele membre ar trebui să aibă în vedere utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene pentru a promova o astfel de abordare a îmbătrânirii.

Proclamarea Pilonului european al drepturilor sociale

41. Consiliul subliniază că proclamarea Pilonului european al drepturilor sociale de către liderii UE la 17 noiembrie 2017 semnalează angajamentul politic important al instituțiilor UE și al statelor membre de a depune eforturi pentru a conferi Europei un caracter social și de incluziune mai pronunțat.
42. Obținerea de rezultate în ceea ce privește Pilonul european al drepturilor sociale reprezintă un angajament și o responsabilitate politice comune ale UE și ale statelor sale membre.

Protecția datelor și lumea digitală

43. Consiliul salută intrarea în vigoare a Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD) și a Directivei privind protecția datelor cu caracter personal în domeniul asigurării respectării legii, în mai 2018. Aceste cadre legislative consolidează drepturile fundamentale ale cetățenilor în era digitală în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, astfel cum sunt consacrate la articolul 8 din cartă, facilitând totodată desfășurarea de activități economice în cadrul pieței unice digitale.

44. Consiliul recunoaște că lumea digitală, inclusiv utilizarea sporită a algoritmilor, a lanțurilor de blocuri, a inteligenței artificiale și a altor tehnologii noi vor avea în continuare un impact important asupra vieților cetățenilor și a drepturilor lor. Este important să se aibă în vedere că soluțiile digitale și noile tehnologii generează nu numai prilejuri importante de a garanta în mai mare măsură respectarea drepturilor fundamentale, cum ar fi accesul la justiție și libertatea de exprimare și de informare, ci și riscuri potențiale, inclusiv în legătura cu protecția datelor, respectarea vieții private, egalitatea și demnitatea umană.
45. În acest context, Consiliul recunoaște că este necesar să se consolideze încrederea în noile tehnologii de tipul inteligenței artificiale și așteaptă cu interes elaborarea unor orientări în acest domeniu, cu respectarea corespunzătoare a cartei.
-